

Naročnina lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Zunaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Novi boji na Tirolskem.

Cesarski lovci odbili sovražne napade. — Sovražna letala nad Istro. — Nove priprave na primorski fronti. — Naši 12 km na rumunskih tleh. — Ruska ofenziva omajana. — Ponesrečen angleško-francoski sunek severno od Somme. — Burian v nemškem glavnem stanu. — Bitka za Bitolj. — Četverosporazum poslal vojaštvo v Atene. — V Sredozemskem morju potopljenih 5 sovražnih ladij.

Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug in vojna oskrba.

Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug razpošila svojim članicam sledeči oklic:

Borba narodov, kakoršne ne pozna zgodovina. — svetovna vojska v pravem pomenu besede — razsaja nad Evropo in ta velikanska borba je pritegnila v bojni metež tudi našo miroljubno monarhijo. Od stanov naše očetnjave, ki so darovali blago in kri, stoji v prvih vrstah tudi obrtniški stan. Vojni poveljniki, ki poveljujejo četam, v kojih vrstah so prideleni obrtniki, so opetovano dobili od najvišjega mesta za hrabre čine svojih bojevnikov najvišjo pohvalo.

V doglednem času in po zmagovalno izvojevanem miru, se bo rabilo za oskrbo obrtnikov, ki bodo iskali pomoč, dejanske podpore.

C. kr. vladi se je predložil spominski spis radi upeljave vojno-pomožnega sklada za iz vojne se vrnivšo obrtništvo, oziroma za zopetno zgradbo in povzdigo po vojni toli oškodovane obrtne obrate.

Predlog je bil vsestransko zelo prijazen sprejet. Ako hočemo od tega pričakovati tudi najboljše sadove, je naša dolžnost, skrbeti za osnovo ožjega in medsebojnega pomožnega sklada.

Radi tega se obrača Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug na cenjeno predstojništvo s prošnjo, da si ustanovite sklad, iz katerega bi se iz vojne se vrnivšim pomoči potrebnim zadrugnim članom plačalo morebitno kopališče, potovalne prispevke, zdravniške izdatke, pogrebščine itd. Prispevki in darila bi se naj v ta sklad stekala od zadrugnih članov, ki niso prizadeti po vojaškem službovanju, z enkratnim

prostim darilom (10 K) ali z letnim zadrugnim prispevkom (4 K).

Ker v sedanjem izrednem stanju ni misliti na zadrugno zborovanje, ki bi odgovarjalo pravilnim predpisom, bilo bi priporočljivo, v zadrugni odborovi seji storiti sklep za upeljavo in zbiranje tozadevni prispevkov.

Obenem bi se naj s tem sklepom uredilo vprašanje, ali bi kazalo priporočati in upeljati vojno-pomožni sklad za vsako zadrugo posebej ali pa pritegniti cel Slovenski Štajer v tozadevno skupno organizacijo. V zadnjem slučaju bi se naj sestavil upravni odbor, ki bi bil sestavljen iz onih zadrug, ki so sklenile tak sklad in ki so k temu pristopile.

Ce se računa, da je v 81 slovenskoštajerskih obrtnih zadrugah statistično štetih 10.740 obrtnikov in da jih je od teh odrinilo v vojaško službovanje 40 odst. in da od ostalih 60% iz ubožnih razlogov itd. 25% ne bi vplačalo svojih prispevkov, bi ostalo število 4833 udov. Če bi od istih polovica pristopila z 10 K in druga polovica z 4 K, bi se moglo zbrati v sklad na 33.800 K. Mnogim, ki bodo iskali pomoči, bi bilo mogoče s tem skladom pomagati v bedi, dočim bi se posameznim darovalcem ne poznalo mnogo, a storili bi velik čin krščanske milosrčnosti.

Kar se tiče potrebnih oblastvenih odobritev za sklad, je zveza radevoljno pripravljena, dajati potrebne pojasnil zanimajočim se zadrugnim predstojništvom in udom.

V prijetni nadi, da se strinjate in simpatizirate z nameravanimi cilji velike dobrodelne akcije, upamo, da hočete tudi Vi podpirati to delo.

Laški trg, dne 17. oktobra 1916.

Za Zvezo južnoštajerskih obrtnih zadrug.

Predsednik: Zupanc.

Charitas.

—s. Kakor je vojska trda, brezsrčna, morilna, tako je zaledje polno dobrodelne ljubezni in k novemu življenju vodeče oskrbi. Za mrtve se darujejo sv. maše in molitve; za ranjene in bolnike skrbijo državne in privatne zdravstvene organizacije, v katerih deluje na tisoče in tisoče plemenitih src samo iz ljubezni do Boga in do bližnjega; za invalide, za vjetnike, za vdove, za sirote, za ostale po vpoklicanih, za vse se skuša storiti, kolikor le mogoče. Ljubezen do bližnjega je v zaledju velika. Kakor sta si na bojni fronti postavili svoje šotore sovražstvo in smrt, tako kraljujeta v zaledju ljubezen do bližnjega in skrb za življenje.

V Avstriji je vsa vojno-karitativna organizacija v rokah države in privatnikov. Pri njih sodelujejo v odlični meri katoliški škofje s svojo munificenostjo, duhovniki z besedo in požrtvovalnostjo, redovniki in redovnice s svojo postrežbo in verniki z gorečimi molitvami in neusahljivimi darovi. Vsled tega nimamo, kakor na Nemškem, za vojsko posebej ustanovljenih versko-karitativnih organizacij, ki bi velikopotezno skrbela in vodile vse vsled vojskinih razmer potrebno karitativno delovanje. V Nemčiji pa je, kakor rečeno, drugače: Tam so vse dežele preprežene z različnimi versko-karitativnimi ustanovami, in nemški škofje, ki stoje ustvarjajoče na čelu vsega dobrodelnega organizatoričnega dela, so že lani sklenili, da bo vsak v svoji škofiji ustanovil karitativno zvezo, v kateri bodo združene vse škofijske vojnodobrodelne naprave. Vse škofijske zveze pa se po njih sklepu združijo v državno karitativno zvezo v Freiburgu v B.

Tudi mi avstrijski katoličani moramo pod mo-

LISTEK

Ljudsko-cerkveno petje.

Leta 1884 in 1885 sem izdal in založil orglarsko knjigo z naslovom: „Cerkveni orglavec na deželi.“ Doslej organist na deželi do malega ni imel še prav nobenih tiskanih cerkvenih napevov. To me je tudi napotilo, da sem zbiral napeve in izdal ter založil orglarsko knjigo. In sicer sem zbiral cerkvene narodne napeve. Slovensko po vsem pobožno ljudstvo posluša, pa tudi kaj rado popeva svoje pesmi. In tako je „Cerkveni orglavec na deželi“ zagledal beli dan. Prečastiti kn.-šk. lavantinski ordinarijat ga je z dne 24. dec. 1884, št. 3030, blagohotno pripoznal pripravnega za povzdigo cerkvenega petja in ga priporočal župnim uradom v nabavo.

„Cerkveni orglavec na deželi“ je urejen po cerkvenem letu. Vsebuje za vsaki čas po več napevov, vsebuje večje število mašnih napevov — mrtvaških — Marijinih za celi mesec majnik — rožni venec — lavretanske litanijske — blagoslovne — za pridigo in krščanski nauk — o raznih priložnostih — vsebuje dve slovenski maši: Miklošičevo in Gr. Tribnikovo, — v pristikvu so pridejane preludije, kadencije — previjanje glasov (Ausweichungen in andere Tonarten). Kot besedilo služi napevom Hergov: „Venec cerkv. pesmi.“

V dunajski nadškofiji se je upeljala ravnokar: „Orglarska knjiga“ (Orgelbuch) na podlagi ljudske-

ga petja. Na podlagi ljudskega petja je sestavljen tudi „Cerkveni orglavec na deželi.“

Usojam si tukaj očitno vprašati in predlagati sledeče:

Bi li ne sodilo na podlagi „Cerkvenega orglavca na deželi“ sestaviti in vpeljati tudi v lavantinski škofiji novo primerno orglarsko knjigo?

Bi li ne bilo mogoče prizvati več strokovnjakov, ki bi temeljito presojali, kaj bi se morda od sedanjega „Orglavca na deželi“ naj odstranilo in kaj dodalo?

Dosedanja harmonizacija „Cerkvenega orglavca“ je zelo prosta in lahka, tako da knjigo tudi nevezbani organist lahko rabi. In ravno to je velike vrednosti.

Tukaj je na mestu dvoglasna harmonizacija s kontrabasom (Pedal), na katerem sloni splošno cerkveno ljudsko petje. Navdušen stopi pridigar na leco, ko zasliši poprej tako lepo ubrano petje iz stoterih grl.

Zelo neumestno pa je ljudske napeve, kakor: mašne — pridizne — za križev pot in druge četvero-glasno harmonizirati.

Jurklošter, dne 14. oktobra 1916.

Karl Tribnik, župnik.

Smotrnost v rastlinstvu.

Prof. Fr. Pengov.

(Konec.)

„Sveta nebesa! Toliko domišljav pa še ni bil nihče izmed naše družbe!“ so se prenašale noge.

„Če Mi določimo da naj dečko gre, brzojavimo to nogam in vse gre naprej“, nadaljujejo stočno možgani. „Če smo utrujeni — hola! — si odpočijemo, ali pa zaspimo vsi skupaj. — Treba Nam je samo le migniti.“

„Ali naj še naprej poslušamo to blazno bahavost?“ vprašajo ušesa.

„Počakajte za trenutek, da vidimo, kako daleč bodo gnali vso reč!“ menijo oči.

Možgani pa mirno nadaljujejo:

„Če Vam povemo par zgledov, vam postane resnica bliskoma jasna. Včeraj — morda se bedro še spominja — je vzel Hudomušnikov Mihec bučko in zbodel ž njo v stegno našega dečka, čisto gori, kjer je najdebelejša. Isti moment že dobimo telegram; a ker nikdar ne izgubimo zavednosti, odpošljemo na mestu brzojavno ustom, ki so se oglasile „Au!“ Druga depeša je šla obenem na oči, češ, da naj neutegoma pogledajo, kdo da je nepridiprav. Ubogale so in naznanile, da je Mihec, ki še ni tako velik, da bi se ga ne dalo pošteno premakniti.“

„Res je“, pritrđijo oči.

„Kolikokrat sva ga že dobro naklestili!“ se ponášata roki.

„Tako smo ukrenili vse potrebno za Mihčevo bunke“, nadaljujejo možgani. „Ukazali smo nogam, da pohitijo za malopridnežem, levi roki, da ga po-grabi za vrat, desni roki, da mu prisoli bobnečo za-ušnico, ustom, da ga ozmerjajo z ne ravno izbranimi rekli, ki so Nam ravno prišla na um.“

„Smem morda kaj pripomniti?“ se vmeša tukaj želodec.

„Potrpi! Storiša še ni pri kraju.“ Ko je pred-

Rim in previdnim vodstvom svojih škofov ne samo intenzivno kakor dosedaj sodelovati pri vsej javni in privatni dobrotelčnosti, ampak tudi sami nastopati organizatorično, ustvarjajoče. Gotovo bi se nove katoliške ustanovitve za invalide, sirote, vdove tudi sedaj dobile dovolj trdna gmotna tla in ne samo za sedanjost, ampak tudi za bodočnost imele dovolj priljubljenosti, udeleževati krščansko ljubezen do bližnjega, ki je v bedi. Tudi dobrotelne pisarne, posredovalnice, knjižnice itd. bi se ne bile prepozno ustanovile.

Posebno pa je treba na nekaj opozoriti. Ne prikrivajmo si, letos bo nam šla trda z živili. Toda zavoljo tega še sovražnikom nečemo podleči, vzdržati hočemo na vsak način. V to svrhu pa je neizogibno potrebno ustvariti organizacije, tako da bodo posebno ubogi ljudje med nami po župnijah tudi imeli — svojo hrano.

V mestih so Vincencijeve in Elizabetne družbe. Sam Bog ve, koliko dobrega storijo v njih sveti moške in žene za uboge. Takih ali enakih dobrotelnih odborov bo letos treba tudi na deželi. Marsikje bode žena z otroci ždela vsled pomanjkanja v globoki žalosti in nje oko se bo zaiskrilo veselja in novega življenja, kadar bo videla, da prihaja katoliška sestra Charitas proti njej. Ubogi starčki bodo v samotnih hišicah koprnili po krščanski dobrotelnosti, bolniki bodo klicali po istih, ki so poklicani evangelizare pauperibus, sanare contritos corde.

Katoliška cerkev je razumela vsak čas in zanj ustvarjala potrebne organizacije. Tudi sedanjí čas bo v zgodovini pričal za to resnico.

Barantanje za slovensko-hrvatsko zemljo.

Govor italijanskega ministrskega predsednika Bosellija dne 9. oktobra v Milanu, ki je poslal svoj „prvi pozdrav“ zastavam Tridenta, Trsta in Dalmacije ter razpravljal o „jadranskem poklicu“ Italije, zatrjuje v isti sapi, da se bori italijanska armada za ideje kulture in narodnostnega principa in da Italija ne mara nobene narodnosti zatirati, je zopet spravljal na dnevni red ententnega časopisja že nekoliko zastalo diskusijo o jugoslovanskem problemu.

Splošen vtisk je ta, da podpira angleška, ruska in francoska publicistika srbske aspiracije popolnoma v soglasju z govoricami, ki pravijo, da so tu-

stavljal zreli Mihec svojo pasijonsko igro, smo ukazali očem, naj skrbno čujejo, če kdo prihaja. Znano nam je namreč, da ima Mihec rodnega brata, ki je mnogo močnejši od našega fantiča.

„Žal, da je tako“, se zdrzneta nogi. „Kolikokrat sva morali že bežati pred njim.“

„Pa mu nista mogli uiti!“ se melanholično oglasi sedalo. „To sem dobro čutilo!“

„Kolikokrat naju je že mrevaril med prsti!“ zagotavlja uhlja in rdečica ju oblije pri sramotnem spominu.

„Kmalu smo tudi zazrle tega Golijata“, se oglašajo oči.

„Res je“, potrjuje možgani. „In komaj dobimo brzojavko o tem, zapovemo že rokam, naj opustijo bunkanje, nogam, naj zbeže, kar najhitreje mogoče. In kako smo šli! Kakor bi nam bili Rusi za petami. Očem pa smo veleli porabiti nalik lisjaku vsak grm in mejo in porabiti le stranpotice. Na begu mimo Dragarjeve hiše pa pride nenačdoma od postaje, ki jo imamo na vonjalni sluznici v nosni duplini, važno poročilo, da peko hišna mati jabolčne štruklje. Ob tej veseli novici velimo takoj ušesom, da poslušamo, je li še slišati stopinje večjega brata, in očem, da pogledajo, če je še v vidni razdalji. Ko smo se prepričali, da od te strani ne preti nevarnost, ukazemo precej bedrom, da nas poneso k vratom, roki, da uljudno potrka, hrbtu, da se pred Dragarjevo mamico lično ukloni in očem, da poškilijo proti duhtečemu pecivu. In res, dosegli smo lepo poročilo.“

„Kako nebeško dober je bil oni jabolčnik“, zamleskne jezik.

„Pa je vendar obležal tako težko v meni“, potroži želodec.

„Mi smo končali“, pravijo možgani. „Ima kdo kaj ugovarjati?“

Vsi so molčali, prevladani od velikih resnic, ki so jih bili ravno slišali in od katerih niso mogli utajiti niti ene.

Pa že je jel renčati želodec: „Naj bo tudi res, kar Ste nam pravili. Toda povsodi pa le nimate komande. Vi domišljavci! Kadar jaz prebavljam, Vas mari vprašam za dovoljenje?“

„Tudi jaz vas ne prosim dovoljenja za vsaki udarec“, mu pritrdi srce.

„To je popolnoma res“, odvrnejo mirno možgani. „Pomisliti morate namreč, da imamo dostikrat o-

di oficijelni angleški, ruski in francoski krogi na strani Srbov. To razpoloženje izrabljajo razni „jugoslovanski odbori“ za prav živahno agitacijo. Razni srbski politiki se oglašajo sedaj v Londonu, sedaj v Parizu in Petrogradu, da, celo v italijanskih listih se postavljajo rimskemu imperijalizmu po robu. Tako je objavil „Popolo d'Italia“ razgovor z izdajateljem znanega glasila za velesrbsko propagando „La Serbie“ v Zenevi, dr. Markovičem, da se Velika Srbija za nobeno ceno ne more odreči Reki. Z Reko bi bila odvzeta hrvatskim in slovenskim deželam vsaka možnost razvoja.

„Neue Züricher Zeitung“ smatra to izjavo za dokaz, da se Jugoslovani ne nadejajo, da bi jim mogla ostati tudi Trst in Gorica. Če zahtevajo tudi ti dve mesti, je to le taktična poteza, ki naj ustvari za Jugoslovane ugodno platformo za poznejša pogajanja z Italijo. Na drugi strani pa se — meni „Neue Züricher Zeitung“ — Italija ne bo mogla upirati srbski zahtevi po izhodu na Jadransko morje, ker bi izključna posest Jadranskega morja sicer nasitila italijanske nacionaliste, obenem pa ustvarila smrtno sovraštvo med Srbijo in Italijo ter zagnala Srbe v naročje centralnih držav. Ta nazor zastopajo tudi italijanski reformni socialisti in njihov voditelj minister Bisolati je v razgovoru s korespondentom pariškega „Matina“ očitno priznal, da bo treba iskati — kompromisa „s Srbijo.“

Italijanski publicist Salvemini označuje v posebnem pismu na dr. Markoviča, izdajatelja lista „La Serbie“, nacionalistične aspiracije na Dalmacijo kot pretiranost, kateri da seveda na jugoslovanski strani odgovarja pretiranost glede Trsta, Gorice in Pole.

Salveminijevo pismo je spravilo italijanske imperijaliste pokoncu, ki so takoj spoznali, da nesrečni Bisolati je prijatelj ni Italijan, temveč — naravno — un Croato, ki se skriva pod italijansko krinko. Še bolj pa so te kroge razburile razne brošure, ki jih je izdal splitski župan in dalmatinski poslanec dr. Trumbić. Tam so „jugoslovanske sanje“ točno očiščane in narisane je v njih zemljevid „bodoče jugoslovanske države“, ki naj obsega tudi Dalmacijo in Albanijo do Valone, vse otoke, Istro, Reko, Trst in Gorico in še kos Bolgarije zraven. Da, dr. Trumbićeve karte označujejo tudi laško ozemlje do Vidma kot slovensko posest. Ni čuda, da so začeli italijanski nacionalisti v svojem ogorčenju premišljevali, zakaj se Italija pravzaprav bori. Zakaj se preliva

praviti na deset strani obenem. Skrbeti moramo tudi za to, da se naš malček česa nauči. Zato vam sicer prepuščamo redoma, da vršite svoja opravila kakor pač veste in znate, a niti za trenutek ne izpustimo nobenega popolnoma iz oči. Hočete zopet dokazati? Kdaj ste slišali, da bi bilo vilo našega dečka po trebuhu in bi se ne bil kremžil? Vidite! Mi takoj vemo, da v čmaru poredneža ni vse v redu, brzojavimo pljučam in ustom, da naj tulijo — in že tulijo! Mati dečkova zvedo, da se je sinko najedel preveč — klobas, ali naj še naprej pripovedujem?“

„Ni treba!“ se odloči sedalo resnobno.

Možgani so povedali svoje, tovariši pa so klepetali naprej in postali tako glasni, da se je fant — prebudil.

Spoznal je svoj nesrečni položaj, drl kot vihra k peku, kakor strela domov. — A prišel je mnogo prepozno.

„Ho, ho?“ povprašujejo nenačdoma bežne noge.

„Kaj pa je že zopet? Kdo pa razgraja tu gori tako silovito?“

„To sem pa jaz, vaša slaba vest!“ se oglasi preje neznan glas.

„Kje pa ti vendar tičiš?“ vprašajo radovedno možgani.

Pa ni bilo več časa na razpolago. V diru je šlo proti domači hiši.

„Joj mene, zopet bom moralo izprazniti kelih, ki ga je natočil naš deček, izprazniti do dna“, je vzdihnilo sedalo otožno.

Imelo je prav.

Solze je opazila zgovernna kapljica v očeh poslušne koreninice, ki je bila globoko zatopljena v premišljevanje zgodbe, ki jo je bila slišala. Ker si je izkušana Oceanova hčerka po pravici mislila, da ne najde pri korenini zlepa kdaj bolj rahle zemljice za rodovitno seme, zato je pristavila še povesti o nezadovoljnih udih človeškega telesa lep nauk:

„Ne žaluj tedaj, draga prijateljica! Življenje ima stotero podob in se izpreminja brez prenehanja. Ta živi visoko na tronu, oni globoko v jarku, ta v svetlobi, drugi v temi, mnogi vladajo, še več jih pa služi; pa vsi delajo za en smoter v blagi harmoniji. Če nisi delača, da bi živela na luči, si pa zato tudi prosta vseh skrbi življenja. Vedi, da je krasota sveta mnogokrat le zlata pena, ki se lesketa na sol-

italijanska kri, ako naj pridejo Dalmacija in Istra v slovanske, torej tuje, neprijateljske nam roke? Reformisti odgovarjajo s protivprašanjem: Ako se bori- mo za osvoboditev malih narodov, kako še naj upravičimo pred seboj in pred zgodovino, če si podjarmimo avstrijske Jugoslovane in kaj bodo rekli Francija, Anglija, njih prijateljice? Kakšne garancije si ustvarimo za bodoči mir, ako se smrtno zasovražimo z bodočimi svojimi neposrednimi sosedi na jugo-vzhodu?

Vsi ti spori in prepiri imajo na zunaj povsem zaseben značaj. Toda za Markoviči in Trumbići ter za „quattro Caporali“ rimskih imperijalistov se skrivata državi Srbija in Italija. In od časa do časa pade žarek tudi v temno zakulisje, kjer stoje odgovorni možje, aktivni državniki, režiserji cele igre. Tako če nastopi pariški srbski poslanik Vesnić na zborovanju pariškega socijološkega društva, ki je priredilo v mesecu juniju poseben diskusijski večer o jugoslovanskem vprašanju ter razvije „svoj“ jugoslovanski nazor, ki je seveda tudi nazor njegove vlade. „Ako pregledamo jugoslovanski problem v njegovih socijoloških elementih — pravi Vesnić — moramo v prvi vrsti konstatirati, da se mora smatrati tendenco za vjedinenjem Hrvatov, Slovencev in Srbov kot najnaravnejšo in najlogičnejšo, ker je duh narodne samoohrane mnogo močnejši kot vsi drugi motivi. In ta instinkt je ostal živ v vseh slojih naše rase. Predno so naši predniki postali katoliki, pravoslavni protestantje in mohamedanci, so bili Slovani (Srbi, Hrvati in Slovenci), pa tudi v današnjih dneh je ohranil narodni duh te težnje za skupnost. Pri nas se ne preneha vedno ponavljati narodni pregovor: „Brat mil, katere vere bil, ali pa: Ne gledaj, kako delaš križ, ampak kaka kri ti pluje po žilah.“

V nadaljnjem svojem govoru se poslanik Vesnić spominja Križaniča, Strossmayerja, ki je ustanovil Jugoslovansko Akademijo, in tudi Napoleonove Ilirije ter zaključuje: „Mi ne zahtevamo nič, ker se mora jugoslovansko jedinstvo izvršiti kakor vsi veliki principi narodnosti po zakonih socijalne evolucije. Mora se izvršiti, ker so glavni interesi Evrope z njim v zvezi. Ako se jugoslovansko jedinstvo ne dovrši danes, dovršilo se bo jutri, ako ne jutri, torej dobro, pa pojutrišnjem. Ampak dovršilo se bode.“ — Tako Vesnić. Da so besede srbskega diplomata prvi vrsti adresirane v Rim, to je povsem jasno.

Srbsko-italijanski spor je seveda le teoretična ga pomena, kajti komaj par sežnjev tiste zemlje, za

ne, zadaj pa je stiska in bede čez glavo: tebi je usojeno mirno življenje premišljevanja, pusti pri miru velikaše tam gori! Mnogo varnejša je tvoja samota, življenje onih pa je polno bojev in preprirov.

In mari ne veš, čemu si na svetu? V službi si mogočnega hrasta, čigar deblo držiš krepko v zemlji kot sidro ladjo na razburkanem morju; kadar divjajo viharji pod nebom, besnijo po gozdu in bi najraje dvignili zemljo iz njenih tečajev, tedaj držiš tvoji togi prsti veličastni Quercus (hrast) v zemlji, kot stotero železnih verig. Ali nisi še nikdar čutila tega?

Kadar pa so časi mirni, tedaj dovajaš drevesu redilnih sokov iz vlažne zemlje, da si zvari iz njih in iz plinov, ki jih srka visoko gori v kroni njegovo listje, sokov za življenje, s katerimi krepča tudi tebe za novo delo. Tako si pomagata vzaajemno in skupno življenje utripa v vajinih žilah.

Glej, služiti je naloga tvojega življenja. Služba, to je temelj vsega življenja, ki redi in varuje vse. Velika in plemenita je ta naloga, ki ima najvišji, čarobni sijaj od samega Sinu človekovega, ki po lastnih besedah ni prišel na svet „ministrari“ (da bi mu drugi služili), ampak „ministrare“ (služiti); kdor živi zadovoljno z malim, najde v svoji službi srečo in veselje.

Ali me pa tudi razumeš popolnoma? Glej, veliko sem doživela na svetu jaz, neznatna kapljica, mnogo sem se trudila in delovala, gonila v neznosni vročini železnice in parnike, nosila, pri najhujšem mrazu težke plave, sukala ob burji in vetru nešteto mlinov (na veter) in gonila jadrnice kot morske lastovice po brezkonni gladini. Toda vžila sem v svoji službi tudi obilico sreče in izkušnja me uči, da spremlja neumorno delo tudi največji blagoslov. Oj, služi z veseljem tudi ti, živi še nadalje svoje samotno življenje, posveti se vsi trudopolnemu delu! Za to si ustvarjena; sreča velikašev bi te le oslepila in ti vzela zadovoljnost srca!

Dolg govor kapljice je bil sicer za ubogo koreninico deloma nerazumljivo modrovanje, toda bistvo njegovo je razumela in premišljevala sama pri sebi. Pomirila se je, postala zadovoljna in iskala odslej v svojem služabnem stanu sreče in miru, in glejte! čimbolj si je prizadevala za to, toliko jasneje ji je bilo, da morata biti njeno podzemeljsko življenje in njen poklic le najlepša pod božjim solncem!

Katere usodo se vrše tako burne polemike, se nahaja v rokah sovražnikov in upamo, da ni daleč trenašek, ko bo tudi teh par sežnjevi zopet v avstrijskih rokah. Potem bodo menda tudi Srbi in Italijani enkrat za vselej opustili neplodno barantanje.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti se na obeh straneh pridno pripravljajo na bodoče boje — na deveto italijansko ofenzivo.

Na tirolski fronti in sicer v ozemlju jugovzhodno in vzhodno od Tridenta so se razvili novi srđiti boji. Italijani že blizu teden dni napadajo z veliko silo naše postojanke na črti Pasubio—Cosmagon—Monte Testo—greben gore Roite. Hrabri cesarski lovci so napade srečno odbili.

Dne 16. oktobra so laški zrakoplovi napadli Rovinj in druge istrske kraje. Naši letalci so Lahe zapodili nazaj v Italijo.

Boroevič na fronti

Ko je bila osma italijanska ofenziva na višku srđitosti, je došel v bližino bojne črte sam vojskovodja generalni polkovnik pl. Boroevič, da navduši svoje bojvnike. V najhujšem sovražnem ognju je šel od vrste do vrste in jih bodril k vstrajnosti. Ko so na večer dne 13. oktobra morali Italijani svojo napadanje opustiti, se je Boroevič vsem polkom brzojavno zahvalil.

Mir na primorski fronti.

Na celi črti od Bovca do morja vlada po končani osmi italijanski ofenzivi mir. Dočim se je v času od 9. do 14. oktobra borilo noč in dan na tisoče vojakov in gromelo skupno nad 2000 topov, sedaj le malokedaj pade kak strel. V naših rojnih vrstah se pridno dela in pripravlja na deveto italijansko ofenzivo. Zasuti jarki se popravljajo, napravljajo se žične ovire in telefonske zveze. Vse je na delu nakor na kakem velikem mravljišču. Nagli seli in jezdeci dirjajo od polka do polka s povelji in navedili za bodočo obrambo. Kakor na bojni črti, tako je tudi v ozadju. Na tisoče vozov in avtomobilov ter veliko tovrne živine donaja noč in dan vojne potrebsčine. Iz mišljenja vseh naših bojvnikov, od generala pl. Boroeviča do najnižjega vojaka čitaš le en trden sklep: Trsta ne damo!

Italijani so hoteli v Trst.

Sedma ofenziva je bila le velika priprava za osmo, za velik naval, ki bi bil moral Italijane čez Komensko planoto privedi končno v Trst, po katerem hrepene že od prvega dneva vojske tako silno, da skrajno nestrpno pričakujejo onega trenotka, ko bi mogli vsklikniti: Trst je naš! Italijanski vjetniki s Krasa so pravili, da v osmi ofenzivi Italijani prav gotovo prederejo avstrijsko obrambo, vržejo avstrijske čete nazaj in vkorakajo v Trst. Italijansko armadno vodstvo je znalo vcepiti to misel vojaštvu, tako da je to sodilo, da to pot prav gotovo ogromen naskok italijanskih čet ne bo brezuspešen, marveč da ga ovenča zmaga. Ali zopet so se kruto varali Italijani.

V Italiji vietih nad 30.000 mož.

Od 6. avgusta do 10. oktobra so Italijani, kakor pravi italijanska uradno poročila od 12. oktobra, vjeli na naši črti 30.881 mož, med temi 728 častnikov. Ogromne krvave izgube laške armade pa je italijanska uradno poročila previdno zmolčevalo.

Rusko bojišče.

Ruska ofenziva v Voliniji in vzhodni Galiciji je bila dne 18. oktobra ustavljena. Niti v Voliniji, niti ob Narajovki niso Rusi uspeli s svojimi napadi. Hoteli so razbremeniti Rumune, a namera se jim je korenito ponesrečila. Naše postojanke so na celi napadeni črti ostale neomajane, Rusi pa so imeli velike izgube.

V Karpatih smo dosegli uspehe. Na črti Kirlibaba—Dornavatra se je prestolonaslednikovim četam posrečilo, pognati Ruse več kilometrov nazaj, in tako združeno rusko-rumunsko fronto na tem mestu močno vpogniti.

Švicarski listi poročajo o velikem premikanju čet za rusko fronto. Iz tega sledi, da pripravlja generalisimus Brusilov v bližnjem času nove velike napade.

Rusko javno mnenje različno sodi glede pogodbe, ki jo je Rusija sklenila radi posebej miru z Anglijo in Francijo. Zmerni ruski krogi zahtevajo, da se naj pogodba prekliče.

V južnem kotu Bukovine.

V kotu treh držav, t. j. na bukovinsko-ogrsko-rumunski meji, so naše čete v uspešnih bojih z rusko-rumunskimi četami. Dne 15. oktobra so južno od Dornevatre potisnile sovražnika preko prelaza Neagra nazaj. Drugi dan, t. j. dne 16. oktobra, smo se že polastili višin vzhodno od Neagre. V Bukovini pa gre sedaj naša fronta nekaj kilometrov severno od Dornevatre, južno od Jakobenja, ob Zloči Bistrici, mimo Kirlibabe (ki jo imajo Rusi zasedeno), na južnem bregu reke Čibo do gališke meje. Mesto Dornavatra je sedaj vsled našega ugodnejšega položaja v Bukovini izven vse nevarnosti, da bi jo sovražnik zasedel.

Ob Narajovki.

Rusi so dne 15. oktobra prekinili svoje daljšo mirovanje ob Narajovki. Od tega dne naprej se vršijo dan za dnevom vroči boji. Rusi stojijo od izliva Narajovke v Dnjestr do Ljnice Dolne na zahodnem bregu reke. Dne 16. oktobra so naši odbili velik sovražni sunek v smeri proti Rohatynu in so pri tem vjeli 139 častnikov in 1900 mož. Dne 17. oktobra so se naši severovzhodno od kraja Bolszovce ob Narajovki v srđitem boju polastili močnega ruskega oporišča. Splošno se opaža, da so naši v sedanjem odmoru svoje postojanke ob reki Narajovki dobro utrdili.

V Voliniji.

Kakor ob Narajovki so se tudi v Voliniji pričeli dne 15. oktobra ponovni ruski napadi. Borba se vrši zahodno od Lucka na črti Miljatni—Pustomity—Sviniuhi—Zaturčini—Kiselin (ob Stohodu). Rusi imajo tukaj proti armadi generalnega polkovnika Terstjanskkega zbranih celih 5 armadnih zborov. Cilj ruskih napadov je črta Kovel—Vladimir—Volinsky—Lvov.

Rumunsko bojišče.

Na sedmograški fronti se od Vulkanskega do Predeal-prelaza vršijo boji za prehod naših čet na rumunsko tla. Rumuni se krčevito branijo. Pri Predealu (južno od Brašvega) stojijo naši že 12 km daleč na rumunskih tleh.

V Jurjevškem gorovju se Rumuni sicer ustavljajo našemu prodiranju, vendar se morajo umikati vedno bolj iz Sedmograške. Ker napadajo naši tudi v južnem kotu Bukovine, stremi avstrijski načrt najbrž za tem, da bi razdvojil rusko in rumunsko armado.

V Dobruči nič posebnega.

Glede vrhovnega vodstva rumunske armade se vršijo važne priprave. General Avarescu je s celim generalnim štabom odstopil. Začasno vrhovno poveljstvo je prevzel rumunski kralj sam. V Rumunijo so dospela odposlanstva francoskega, angleškega in ruskega generalnega štaba. — Vršijo se posvetovanja, kako organizirati rumunsko obrambo.

Naši 12 km na rumunskih tleh.

Budimpeštanski list „Az Est“ poroča dne 18. t. m. iz glavnega stana Falkenhaynovе armade:

Po bitki pri Braševem bijejo naše čete zmagovite boje v treh gorskih prelazih, ki vodijo iz pokrajine Burcev na Rumunsko. Od teh je prelaz Temeš najbolj utrjen. Naše čete so se pomaknile do roba mejnega gorskega grebena. Sedlo Temeš leži blizu rumunskega mesta Predeal. Dne 12. oktobra je naša artilerija pričela ta prostor temeljito obstreljevati. Dne 13. oktobra so naše čete z naskokom zavzele vzhodni del Predeala. Nato smo se polastili tudi višin 1110 in 1261. S tem je najvažnejši del rumunske meje prešel v našo posest. Dne 17. oktobra so naši zavzeli tudi južno pobočje tega prelaza, katerega so branile izredno močne sovražne čete. Pri prelazu Törzburg so naši došli do vasi Rucaru, ki leži 12 km od naše meje na rumunskih tleh.

Spremembe v rumunskem generalnem štabu.

Rusi, Francozi in Angleži bodo vodili rumunsko armado.

Listi so zadnje dni poročali, da je rumunski general Avarescu s celim generalnim štabom odstopil, ker se mu je očitalo, da je zakrivil rumunske poraze na Sedmograškem in v Dobruči. Kralj Ferdinand je nato zopet prevzel vrhovno poveljstvo rumunske armade. Kralju bo baje stal ob strani ruski generalni štab, ki bo radi kraljeve nezmožnosti vodil rumunsko armado.

Novejša poročila pravijo, da so došla v Rumunijo tudi odposlanstva francoskega in angleškega generalnega štaba. Francoski generalni štab obstoji iz generala Berthelofa, 8 polkovnikov, 8 majorjev in 25 drugih častnikov, ki so po 25dnevni vožnji došli dne 16. oktobra v Bukarešto. Kralj je sprejel zastopstvo

francoskega generalnega štaba v triurni avdijenci. Navzoč je bil tudi rumunski ministrski predsednik Bratianu. Te dni se v Bukarešti pričakuje tudi prihoda angleškega generala Frencha s 13 drugimi generalštabnimi častniki. Z gotovostjo se računa, da se bodo v vrhovnem vodstvu rumunske armade na Sedmograškem in v Dobruči izvršile sedaj korenite spremembe. Skupni rumunsko-rusko-angleško-francoski generalni štab bo baje načrt za obrambo Rumunije popolnoma predručal.

Koliko vjetnikov je na Rumunskem.

Rumunsko uradno poročilo z dne 14. oktobra navaja, da so rumunske čete od začetka rumunske vojske vjele na naših frontah vsega skupaj 103 častnike in 11.911 vojakov. V tem številu so zapopadani Avstrijci in Nemci.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču se bije srđita bitka za Bitolj. Levo krilo Sarraillove armade je pričelo znova napadati. Srbski armadi, ki šteje približno 70.000 mož, se je po zasedenju Florine v zadnjih tednih posrečilo prodreti čez grško mejo proti Bitolju, in se ob kolenu Črne ustaliti na severnem bregu reke. Bolgarska poročila sama zatrjujejo, da so si Srbi priborili do dne 16. t. m. že okrog 200 štiriaških kilometrov novosrbskega ozemlja. Srbi se borijo izredno srđito in junaško. Radi tega so tudi srbske izgube izredno velike. Nekateri oddelki so izgubili 50—60% svojega prvotnega moštva. Srbom je poslal Sarraill zadnje dni na pomoč močne francoske in angleške čete. Bolgari se hrabro branijo in so zadnje dni iztrgali sovražniku celo nekatere izgubljene postojanke na severnem bregu Črne in severno od Nidže-planine. Srbske čete stojijo na južni strani kakih 10, na južnovzhodni pa 15 km od Bitolja. Na skrajnem levem krilu, t. j. v vzhodnem kotu Albanije, so prišli Srbi v stik s tamošnjimi avstrijskimi oddelki.

Srbi na macedonskem bojišču.

Vojni dopisnik lista „Pester Lloyd“ Geza Herzog je poslal dopis o ponovnem nastopu Srbov na balkanskem bojišču.

Omenivši srbske divizije, ki se skupno z Rusi in Rumuni bore na dobroški fronti, piše:

„Mnogo večjo pažnjo zasluđuje tista srbska vojska, ki se bori na južni fronti (v Macedoniji). Po podatkih merodajnih faktorjev moremo javiti, da Srbi, ki se bore v Sarraillovi vojski, štejejo okoli 65.000 bajonetov. Proti vsakemu pričakovanju predstavljajo Srbi visoko stopnjo borbene vrednosti. Ne bore se le ogorčeno, ampak tudi odlično.

Srbi so razvrščeni v prostoru južno Bitolja in se bore v eni skupini pod zapovedništvom svojih častnikov. Edino nekoliko tehničnih čet in baterij je pod francoskim zapovedništvom. Izraz „65.000 bajonetov“ pomenja, da je bilo število v etapnem prostoru uporabljenih vojakov poprej večje, ker se je v poslednjih krvavih borbah prvotno število srbskih čet znatno zmanjšalo. Po hudih borbah poslednjih dveh tednov se ne more več govoriti o prvotnem številu.

Macedonska fronta, ki obrača nase vedno večje zanimanje, gre ob Strumi preko Belašice-planine — Dojranskega jezera — Nidže-planine — severno Florine do severno Prespa jezera. Zapadno tega jezera je fronta v stiku z avstro-ogrskimi četami, ki se bore v Albaniji. Srbske čete so postavljene na osek, kjer se odigravajo glavni dogodki — severno Florine. Četverospozazum je obljubil Srbom zavzetje Bitolja, da bo srbska vojska na svojih tleh. Srbski vojniki nosijo francoske čelade, francoske uniforme, imajo angleško orožje in ameriško municijo. Mnogi med njimi nosijo še staro francosko uniformo, posebno častniki.

Srbi na srbskih tleh.

„Az Est“ poroča iz Sofije, da se je Srbom posrečilo, da so dosedaj zasedli že 200 kv. km Nove Srbije južno in južnovzhodno od Bitolja. Pri vjetih srbskih vojakih so Bolgari našli oklice, v katerih se Srbi navdušujejo za boj zoper Bolgare, dedne sovražnike Srbov in za popolno rešitev Srbije.

Francosko bojišče.

Ob reki Sommi so vsplamteli novi in hudi boji, ki prekašajo glede srđitosti vse dosedanje boje na tem ozemlju. Angleži napadajo na severnem bregu reke Somme na črti Le Sars—Morval, kjer se jim je dne 18. oktobra posrečilo zavzeti kraje Eaucourt, Abbaye in Guendecourt. Francozi pa napadajo na južnem bregu reke Somme na črti Biaches—La Matsonette, kjer se jim je istotako posrečilo zavzeti nekaj od Nemcev zasedenega ozemlja. Angleški listi pišejo, da se bo angleško-francoska ofenziva ob Sommi nadaljevala še do 1. dec.

Ob reki Sommi poldrugi milijon Angležev in Francozov.

Vojni poročevalec piše v listu „Handelsbladet“, sledeče: V bitki ob Sommi dne 12. oktobra se je navalilo na nemške postojanke poldrugi milijon angleških in francoskih vojakov. Nič manj kakor 2600 angleških in francoskih topov, med temi 450 velikanov, je pošiljalo smrt v nemške jarke in okope. Ti topovi so izstrelili v rečenem dnevu poldrugi milijon granat. Ozemlje ob reki Sommi je vsled granat tako zelo razorano, da ni spoznati, kjer je bil poprej gozd, kje njiva ali travnik.

Granate spremenile strugo reke Somme.

Očividec opisuje boje ob obeh straneh Somme med krajema Maurepas in Feuilleres sledeče: Boje, ki so vihrali na tem ozemlju med 9. in 12. oktobrom, je prištevati med najljutejše v svetovni zgodovini. Angleške in francoske granate so tako silno padale na hribe, ki se dvigajo ob levem bregu reke Somme pri kraju Feuilleres, in podzemne mine so tako učinkovale, da so se zvrnili celi hribi v reko Sommo. V dolžini 3 km je reka Somme popolnoma spremenila svojo prvotno strugo in se razlila po livadah, ki se jih je prištevvalo pred vojsko med najrodovitnejše v celi severni Franciji.

Grška v četverosporzumovih verigah.

Grška leze dan za dnevom bolj v verige četverosporzuma. Četverosporzum je zasedel ne le Macedonijo in večino grških otokov, ampak je te dni, ko je prej odvzel Grški bojne ladje in najvažnejše železnice, poslal svoje vojaštvo tudi v glavno mesto Atene. Dne 16. oktobra sta dva transportna parnika v Pireju izkrcala 1000 mornarjev četverosporzumovih držav, ki so zasedli mestno hišo, gledališče in kolodvore v Atenah in Pireju. Ko so došli četverosporzumove čete v Pirej, je prišlo v Atenah do burnih demonstracij proti četverosporzumu. Kralju so se poklonili zvesti grški mornariški častniki, na katere je imel ganljiv nagovor. Kralj je slavil njih zvestobo in udanost domovini in vladarju. Ljudska množica je kralja navdušeno pozdravljala in vpila: „Doli s četverosporzumom!“ Ko je došlo 150 četverosporzumovih mornarjev v Atene in zasedlo gledališče, je celo mesto odmevalo klicev: „Proč s četverosporzumom!“ Grško vojaštvo je moralo demonstrante s silo odstraniti. „Times“ poroča, da se je na večer dne 16. oktobra vršil spopad med grško policijo in četverosporzumovimi mornarji. Četverosporzumu pa še dosedanje nasilnosti niso dovolj, ampak baže zahteva tudi, da se razoroži dve petini grške armade. Vsa znamenja kažejo, da je četverosporzum napravil Grčijo že skoro popolnoma ob njeno neodvisnost.

Kralj Konstantin se hoče braniti.

„Daily Mail“ poroča iz Aten dne 17. t. m., da je bil kralj Konstantin radi vkorakanja četverosporzumovih čet v Pirej in Atene tako razburjen, da je izjavil ministru Lambrosu, da mu ne preostaja sedaj drugega nego se podati s svojimi v Lariso in se od tam braniti proti četverosporzumovi sili. Kralj je vse potrebno uredil, da se črta pred Lariso dobro utrdi in zavaruje. Skuludisu, Gunarisu in Dragumisu se je posrečilo pregovoriti kralja, da ni takoj odpotoval v Lariso. V Atenah se nahaja 28.000 kralju zvestega vojaštva, v Larisi 16.000.

Angleški poslanik pri kralju.

Atenski „Timesov“ poročevalec piše, da se je dne 18. oktobra angleški poslanik v Atenah dolgo razgovarjal s kraljem. Razgovoru se pripisuje velika važnost, ker se meni, da je vplival na kralja, da naj odpokliče iz Larise grške čete. Kralj namreč ni dovolil vse armade razorožiti.

Anglija zavira.

Znano je, da bi rada Francija iz Grške ustvarila republiko. General Sarraill je fanatičen zastopnik te misli. A Anglija baže zavira. Različni angleški listi se pritožujejo, da dvorni uplivi dosedaj zabranjujejo radikalno postopanje na Grškem, vsled česar je ves položaj na Balkanu zelo neugoden. Neki angleški častnik opisuje položaj tako: Rumunska armada je doživela na Sedmograškem hud poraz. Mackensen je v Dobruči zaveržil združene ruske in rumunske čete in Sarraillova armada se nahaja v vedni nevarnosti ter je začasno brez koristi in imobilna in to v trenutku, ko se bliža zimski čas. Generalni štab četverosporzuma si zasluži grajo.

Rusija za grškega kralja.

Po poročilih ruskih listov je ruski poslanik Demidov v Atenah na povelje svoje vlade uporabil ves svoj upliv, da se kralju Konstantinu ohrani prestol.

Venizelos gre v Atene.

Iz Soluna se javlja v Curih: Venizelos je izjavil, da se bo provizorična vlada z republikansko armado takoj preselila v Atene, kakor hitro odide kralj Konstantin iz Aten. Atene so bile vedno glavno mesto Grške.

Venizelos nima vojaštva.

Švicarska brzojavna agentura javlja: Organiziranje republikanske armade je zadelo na nepremagljive težave. K Venizelosu se je priteкло mnogo častnikov, ki jih je ententa pridobila z denarjem, a moštvo je po veliki večini ostalo kralju zvesto. Za to manjka Venizelosu moštva, le podkupljivi častniki so mu na razpolago.

Amerika in Grčija.

Iz Aten se poroča v Curih z dne 17. oktobra: Danes so v Atenah francoskega admirala Fournesa izžvižgali. Manifestanti so včeraj izročili ameriškemu poslaniku protest proti postopanju četverosporzuma. Poslanik je odgovoril, da se Amerika ne bo vmešavala v evropske zadeve.

Berolin-Carigrad Bagdad.

Potopisec Hesse-Wartegg piše v listu „Zürcher Zeitung“, da je povabljen na otvoritveno slavnost bagdadške železnice, ki se bo vršila ob Božiču 1916. Do tega časa bo ta važna železniška proga docela dogotovljena.

Politične vesti.

Klic po državnem zboru postaja, vedno bolj glasen in splošen. Vsi narodi si želijo, da bi njih zastopniki povedali ljudsko mnenje o sedanjih civilni upravi ter nasvetovali druga uspešnejša pota. Toda v političnih krogih je mnenje, da državni zbor zasedaj še ne bo sklican, ker še vlada neomajeno vstraja na svojem prvotnem stališču, da nima nobenih garancij za to, da bi se zasedanje vršilo v oblikah, kakršnih si želi. Za to se na zborovanje načelnikov dne 23. oktobra ne stavi nobenih posebnih upov. Ako bi to zborovanje naj imelo uspeh, potem bi morala vlada predložiti jasno formulirane garancijske zahteve. Teda do danes se še ne ve, ali se bo vlada sploh udeležila zborovanja ali ne in če se ga udeleži, ali bo formulirala svoje zahteve. Bolj verjetno, a vendar ne absolutno gotovo je, da se bodo sklicale delegacije. A pri delegacijah dela velike težave vprašanje, katere delegacije se naj skličejo. Nove delegacije se brez parlamenta ne morejo sestaviti, stare pa so že dovršile svojo od ustavnih zakonov jim predpisano dobo. Toda vprašanje zaradi parlamenta se je začelo gibati in gotovo je, da se bo prejalislej moralo tako ali tako rešiti.

Nekdanji finančni minister Bruck. Pravkar je izdal dunajski zgodovinar Charmatz knjigo, ki nam popisuje življenje, delovanje in konec nekdanjega avstrijskega finančnega ministra Karla barona Brucka. Knjiga je zanimiva, a končno opravičenje Brucka ni prepričevalno. Bruck, rojen l. 1798. na Nemškem, se je udeležil vojne proti Napoleonu I. in se potem posvetil knjigotrštvu. Čez London je prišel v Trst, kjer je ustanovil avstrijsko „Lloyd“ družbo, ki bi bil danes vse kaj drugega, da niso bili pri njem razni Rinaldiniji, in iz Trsta se je Bruck dvignil naglo, da je postal velik organizator in državnik. Genijalni človek je bil, to je gotovo. Po nesrečnem izidu vojne l. 1859. je zavladovalo med avstrijskim prebivalstvom veliko nezadovoljstvo. Vojna je vezala ogromne milijone ali vse je trdilo, da so se zgodile goljufije. V tržaškem gledališču je nastala velikanska demonstracija, ko je neki igravec na odru rekel: S poštenim delom se že pretolčeš skozi življenje, milijonov pa si ne pridobiš. Tedaj je bil aretovan podmaršal Eynetten, ki je bil med vojno generalni ravnatelj vse preskrbe za armado. V noči od 7. na 8. marca 1863. se je Eynetten v zaporu usmrtil, zapustivši pismo, v katerem je priznal svojo krivdo. Začetkom aprila so bili v Trstu aretirani razni vojni liferantje: nekdanji mesar in poznejši velemliljonar Revoltella, posebni prijatelj Boueza, potem Mandolfo, Brambilla, Perugia in drugi. Tudi nekaj Kranjcev je bilo pri tej sleparski kompaniji. Kazenska preiskava se je začela tudi proti glavnemu ravnatelju Kreditne banke dunajske Francu Richterju in sum, da je bil udeležen pri teh velikanskih goljufijah, je padel tudi na finančnega ministra barona Brucka. Dne 20. aprila 1860 je prišel deželnosodni svetnik Hitzinger v finančno ministrstvo in je zasliševal ministra Brucka. Zlasti obremenilno je bilo ministrovo pismo, ki jo je našel preiskovalni sodnik pri

tržaškem sleparju Revoltellu. Bruck je šel naslednji dan 21. aprila k cesarju v avdienco, dne 22. aprila pa mu je bilo pozno zvečer dostavljeno cesarjevo lastnoročno pismo, da je vpokojen in stari Plener imenovan za finančnega ministra. Nekaj ur pozneje se je Bruck usmrtil. Omenjena knjiga pravi, da so »reakcionarni krogi« spletkarili proti Brucku. Dokazano pa to v knjigi ni. Dejstvo je, da v cesarjevem lastnoročnem pismu, odstavljajočem Brucka, ni ne besedice priznanja za njegovo delovanje, niti besedice izraza, da cesar Brucku zaupa ali veruje v njegovo poštenje.

Historičen dan za Hrvatsko. Dne 9. t. m. je minulo 840 let, odkar so hrvatski velikaši in škofje izvolili bivšega bana Dimitra Zvonimira za svojega kralja. Bilo je to v letu 1076 v cerkvi sv. Petra na Solinskem polju. Ko je bil po papeževem odposlancu ovenčan s krono, zastavo, mečem in žezlom, je položil velezanimivo zaobljubo v roke odposlanca in prisotnih velikašev kot vladar Hrvatske in Dalmacije.

Tedenske novice.

Velika vojna procesija na Dunaju. Zadnje nedelje, dne 15. oktobra se je na Dunaju vršila velika vojna procesija iz obljubljenе cerkve v cerkev sv. Štefana. Procesijo je vodil sam kardinal-nadškof dr. Piffl. V procesiji je bila zastopana cesarska hiša po nadvojvodinji-prestolonaslednici Citi in drugih. Udeležil se je tudi vojaški škof Bjelik in mnogo svetne in redovne duhovščine. V sprevodu so korakali ministri, generali in člani odličnih plemenitaskih rodbin, župan in člani dunajskega mestnega sveta ter nad 25.000 oseb broječa ljudska množica. V procesiji je bilo tudi okrog 173 društvenih zastav. V veličastni cerkvi sv. Štefana, ki je bila nabito polna vernega ljudstva, se je vršila vojna pobožnost. Kardinal dr. Piffl je razpriznice molil lavretanske litanije in molitve za mir. Tisočera ljudska množica pa je molila za njim. Po službi božji je množica vernih Dunajčanov člane cesarske hiše živahno pozdravljala.

† Bolgarski nadškof Menini. V Sofiji je dne 14. oktobra v starosti 79 let umrl bolgarski nadškof Robert Menini, rojen Hrvat iz Špljta v Dalmaciji. V mladih letih je bil nekaj časa odvetnik na Dunaju. Odvetniška služba mu pa ni ugajala in je stopil v red kapucinov. Leta 1885 ga je papež Pij IX. imenoval za bolgarskega škofa, nekoliko pozneje pa za nadškofa. Nadškof Menini si je stekel za katoliško cerkev v Bolgariji nebroj zaslug. Zgradil je v Bolgariji veliko cerkva, šol in bolnišnic. Zadnjega dunajskega evharističnega kongresa se je vdeležil kot patriarh-starosta vseh na kongresu navzočih škofov. Da se Bolgarija nagiba tako močno na katoliško stran, je nemala zasluga umrlega nadškofa. Njegov naslednik je Vinko Pejev, rodom Bolgar.

Novi dunajski nuncij Valte de Bonzo prispele dni na Dunaj, da prevzame nunciature posle.

Vojne žrtve avstrijskih redovnikov. V Avstriji je bilo dosedaj poklicanih v vojaške bodisi v svrhu izvrševanja vojaške službe z orožjem, nadalje kot strežniki bolnim in ranjenim vojakom itd., zavsem 1216 redovnih moških oseb. Od teh jih je dosedaj že padlo 68, ranjenih je bilo 169, odlikovanih pa je 219 redovnikov.

70letnica starinoslovca Bulića. V Splitu je te dni obhajal 70 letnico svojega rojstva znani starinoslovec, bivši državni poslanec in ravnatelj državnega arheološkega muzeja v Splitu, monsignore Bulić. Ob tej priliki so došle učenjaku, kojega ime slovi tudi v krogih učenjakov inozemstva, številne in prisrčne čestitke.

† Nadučitelj Anton Lajnšic. V Celju je dne 16. oktobra umrl v 80. letu svoje dobe, po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, Anton Lajnšic, nadučitelj v pokoju, imejtelj zaslužne svetinje za 40-letno zvesto službovanje, in častni občan občine Sv. Martin v Rožni dolini. Rajni je bil oče vll. g. Antona Lajnšic, župnika pri Sv. Martinu pri Vurbergu, in g. dr. F. Lajnšica, o. kr. komisarja na mariborskem okrajnem glavarstvu. Pogreb se je vršil v Celju v sredo, dne 18. oktobra popoldne. Svetila blagemu pokojniku večna luč! Čislani rodbini naše prisrčno sožalje!

Duhovniške vesti. Župnijo Sv. Bolfenk na Kogu je dobil č. g. Franc Planinc, provizor istotam; župnija Sv. Jodert nad Laškim pa je podeljena tamšnjemu provizorju č. g. Jožetu Lončariču. Župniji nastopita dne 1. novembra.

Duhovniške vesti na Koroskem. Na župnijo Št. Ožbolt na Jezerskem je prezentiran vlč. g. Janez Sporn, župnik v Hodišah; na župnijo Roje v Lab. dolini vlč. g. Vinko Fiebigler, župnik v Št. Štefanu pri Dürasteinu. Kot kaplan je nastavljen v Porečah ob jezeru vlč. g. Ludovik Wegmann. V pokoj je stopil redni profesor moralke in pastirstva na bogoslovni fakulteti inomoške univerze dr. Jožef Biederlack in mu je Nj. Veličanstvo za njegovo dolgoletno, uspešno poučevanje izreklo svoje najvišje zadovoljstvo.

Zvišane draginjske doklade za duhovščino. »Reichspost« poroča, da so v zadnjih dneh posredovali škofje, da vlada reši že pred tremi meseci vložene predloge, da duhovniki v pomanjkanju dobijo draginjske doklade iz verskega zaklada in da se zvišajo vladni prispevki za dušne pastirje. V kratkem je upati na primerno rešitev.

Razsvetljava grobov ob Vseh svetih prepovedana. V graških listih čitamo, da je cesarska namestnija za celo Štajersko prepovedala razsvetljava grobov ob Vseh svetih.

Iz sodne službe. Višjesodna svetnika dr. Fran Kočevar p. l. Kondenheim in dr. Ant. Rogina v Novem mestu sta imenovana za višjesodna svetnika graške višje deželne sodnije. — V pokoj sta stopila predsednik mariborskega okrožnega sodišča dvorni svetnik Ludvik Perkó, rodom Kranjec, in dvorni svetnik pri graškem nad-sodišču dr. Nemanič. O dr. Nemaniču piše »Marburger Zeitung«, da je bil »ein durch und durch deutsch gesinnter, deutsch handelnder Mann«.

Mariborsko okrožno sodišče. Piše se nam: Ker je sedaj izpraznjeno mesto predsednika mariborskega okrožnega sodišča in ker je rok za kompetenco že potekel, za to je nemški volksrat že sklepal, komu se naj podeli izpraznjeno mesto. Njegova kandidata sta nadsvetnik dr. Glas v Gradcu in nadsvetnik Falke v Celovcu.

Za učiteljice. Na velikonedeljski petrazredni ljudski šoli je razpisano stalno mesto učiteljice s prostim stanovanjem. Prošnje je vlagati do 5. novembra t. l.

Iz učiteljske službe. Stalna učiteljica na okoliški deški šoli v Ptuj, Stanislava Schreiner, je premeščena na deklisko ljudsko šolo v Št. Jurij ob juž. žel.; stalna učiteljica v Zibiki, Karolina Zajc, je premeščena v Slivnico pri Celju; nadučitelj pri Sv. Antonu, Ludovik Potočnik, je premeščen na Bizeljsko; stalna učiteljica pri Sv. Antonu, Terezija Potočnik, je premeščena na Bizeljsko; začasna učiteljica na mestni dekliski šoli III. v Mariboru, Ana Pfeifer, je imenovana za stalno učiteljico istotam; začasna učiteljica na dekliski mestni šoli v Celju, Helena Wogg (Vok), je postala stalna učiteljica istotam; začasna učiteljica na ptujski mestni dekliski šoli, Elizabeta Tamm, je imenovana za stalno učiteljico na štirirazrednici na Bregu pri Ptuj; začasna učiteljica na šestrazrednici pri Sv. Pavlu pri Preboldu, Helena Supanek, je imenovana za stalno učiteljico istotam; začasna učiteljica v Grižah, Marija Lorber, je postala stalna učiteljica istotam.

Iz poštne službe. Iz Lipnice v Maribor je premeščen poštni pristav Peter Masoh.

Družbeniki sv. Mohorja, darujte za »Slovensko Strano« frontni od morja do morja knjigo.

Naša zastava in druge. »Danost« piše: »Proti barvni sestavi naše trobojnice se v dokaz nje nedopustnosti rado naglašajo, da je istovetna z rusko a Rusija, da je danes naša sovražnica. To je res ali istotako ostaja resnica, da mi ne nosimo ruske zastave, ampak svoj slovenski legitimni narodni simbol. Slučajna sličnost v sestavi barv ne dokazuje še ničesar. Ogrska in bolgarska zastava sta n. pr. slični zastavi Italije, ki je danes tudi sovražnica Ogrske in Bolgarije. Nikdo v teh dveh državah pa ne misli na to, da bi radi tega izpreminjal svojo zastavo. Se na neki drug eklatanten zgled moremo opozoriti. Zastave kraljevine Rumunske, ki je danes tudi naša sovražnica, so zlato-modro-rdeče, torej prav tistih barv, s katerimi so hoteli nekateri na Kranjskem nadomestiti naše barve, češ, da so te ruske!!! Potemtakem bi bile njihove barve istotako izdajalske, kakor so baje naše — a to še posebno, ker je Rumunska med vsemi sovražniki naše države najbolj zavratno postopala in je nje zastava še najbolj izdajalska. In nasprotniki naše zastave bi hoteli to nadomestiti z rumunsko! S tem je ideologija nasprotnikov dovedena ad absurdum in je temeljito izpodbit argument proti naši zastavi! Nesmiselnost je torej misel, naj bi svoje zastave zamenjali.«

Imena krajev v Dalmaciji. Zadnji vojnonaredbeni list (Verordnungsblatt für das k. u. k. Heer) prinaša v 172. številki prvokrat Šibenik namesto Sebenico, Split namesto Spalato, Ercegnovi mesto Castelnuovo.

Kaj je z meščansko šolo v Žalcu? V Gradcu se nam Slovincem že smeji. Poprej smo vedno zahtevali slovenskih meščanskih šol; sedaj ko smo s težavo izvojevali meščansko šolo v Žalcu, je ne otvorijo, ker trg Žalec ne skrbi za prostore. Izgovor, da je v poslopju bolnišnica, je prazen; za prvi razred bi bilo gotovo takoj mogoče najti eno sobo, samo da bi se na ta način do normalnih razmer šola spopolnila do treh razredov. Čudno postopanje tržke občine je to; ona bode nosila vso odgovornost. Omenimo samo, da so ostale nemške meščanske šole, ki so bile zajedno dovoljene, že sedaj otvorene kot dve-ali celo trirazrednice z več paralelkami.

Deželna kmetijska šola v Št. Juriju ob juž. žel. je ravnokar izdala letno poročilo za l. 1915. Kot kuriozum navajamo, da je bilo poročilo štajerske deželne šole natisnjeno na Kranjskem! O poročilu samem še bomo govorili.

Preosnova učiteljskih. Naučno ministrstvo je te dni izdelalo načrt, kako preosnoviti avstrijska učiteljska, da bi odgovarjala potrebam sedanjega časa. Rok, kdaj se bodo uveljavile te preosnove na naših učiteljskih, še sicer ni določen, toda domneva se, da že s prihodnjim šolskim letom. Bistvene preosnove bodo sledeče: Dosedaj so bili na vsakem učiteljskem štiri letniki, v bodoče jih pa bo pet. V zadnjem letniku se bo poučevalo tudi o kmetijstvu. Pouk v drugem deželnem jeziku bo obvezni učni predmet. Orgle in glasovir bosta v bodoče neobvezna predmeta na učiteljskih. V zadnjih letnikih učiteljskih se bo nekoliko poučevalo tudi o učenem gradivu, ki je sedaj kot učni predmet v višjih gimnazijskih razredih.

Za varstvo mladine. V sled dolgo trajajoče vojne in zaradi tega, ker je mnogo očetov in mož poklicanih pod orožje in je varstvo mladine izročeno izključno materam, ki pa niso v stanu za dostno nadzorovati svojih otrok, preti mladini vedno večja nevarnost, da postane v duševnem in tudi v telesnem oziru vedno bolj zanemarjena. Ker pridejo pri tem tudi vojaški oziri države v poštev, je izdalo vrhovno poveljstvo južno-zahodne fronte sledečo, tudi za Štajersko veljavno odredbo: Mladini je prepovedano, pušiti javno tobak, kvartati po gostilnah in drugih javnih prostorih, pohajati v gostilne in v zloglasne hiše ter po 9. uri zvečer pohajkovati po ulicah in cestah. Le do 9. ure zvečer je dovoljeno v spremstvu odraslenih zahajati mladini v gostilne. Izjeme veljajo samo v slučaju potovanja in izletov. V kino-gledališče sme mladina zahajati samo tedaj, ako dotična predstava ne traja čez 8. uro zvečer in ako je sploh dotična predstava primerna za mladino. Mladini se ne sme prodajati ne tobaka, cigaret, igrač, lišpa in mladinskih knjig umazane vsebine. Vsak tozadevni prestop se strogo kaznuje. Kaznovan je tudi tisti, ki zapeljuje mladino in jo navaja do prepovedanih dejanj, ali ki daja mladini denarna sredstva in sploh vsak, ki bi ne izpolnil svojih dolžnosti pri nadzorovanju mladine.

Spolne bolezni pri vojaštvu. Nemška vlada pripravlja zakonski nacrt, po katerem bi se naj zabranilo razširjenje spolnih bolezni po vojaki, ko se vrnejo iz bojišč v domovino. Namerava se vse spolno bolane vojake ob sklepu mira zadržati pri vojaštvu in jih spraviti v posebne bolnišnice.

Štajerski užitninski urad. Štajerska dežela prevzame od države vso organizacijo zaradi užitninskega davka. Dežela bo nastavila v to svrhu 45 nadzornikov in nad 100 dacarjev. Plača bo od 1000 do 1700 K. Za majhne posestnike bo to dober postranski zaslužek. Vse natančneje se bo še javilo. A somišljeniki naj mislijo in nam že kar sedaj javijo kake sposobne osebe.

Kolekovanje prošelj za službo. Nova naredba finančnega ministrstva določa, da morajo biti prošnje za službo, ki so morale biti dosedaj kolekovane s kolekom po 1 K, odslej naprej kolekovane s kolekom po 2 K.

Seznam vojnih poštinskih uradov, dopuščenih k prometu blagovnih vzorcev. Štev. 8, 11, 14, 16, 19, 19-II, 20, 20-V, 23, 24, 26, 29, 33, 37, 39, 51, 53, 55, 61, 69, 76, 79, 85, 88, 91, 94, 95, 102, 103, 105, 109, 110, 111, 113, 117, 117-II, 125f 128, 133, 137, 138, 145, —148, 166, 167, 171, 175—185, 188, 193, 195-II, 195-3, 200, 203, 205, 207—209, 212—215, 217—224, 226, 227, 230, 237, 239, 250, 252, 253, 255, 258, 259, 268, 269, 274—280, 282—284, 287—289, 291, 292, 294, 295, 298, 302—304, 306, 307, 312, 316, 320, 323, 324, 331, 333, 335, 339, 340, 350, 354, 356—360, 364, 369, 370, 372, —378, 380—383, 385, 386, 389—393, 399, 401, 403—409, 412 444, 444-II, 444-III, 508, 510—512, 514—517, 600, 602, 605, 607—609, 611—613, 630. — Pošiljanje blagovnih vzorcev pod obstoječimi pogoji je v bodoče dovoljeno na vojne poštne urade in etapne poštne urade s številko, ki so označene v tem seznamu. Vsi drugi vojni poštni uradi in etapni poštni uradi s številko, ki niso navedeni v gornjem seznamu, so zaprti

za promet blagovnih vzorcev. Pošiljanje blagovnih vzorcev na c. in kr. etapne poštne urade s krajevno označbo je dopuščeno brez spremembe v dosedanjem obsegu.

Nadomestilo za rekvirirane zvonove. Kor poročila dunajska »Reichspost«, se je ustanovila v Nemčiji tvrdka, ki izdeluje zvonove iz vlitiga jekla. Ta tvrdka ima svoj sedež v Bohumu na Vestfalskem. Jekleni zvon je mnogo cenejši kot kovinasti, ima pa to slabo stran, da, če počli, je brez vrednosti, dočim je kovina še vedno ohranila svojo vrednost. — Najboljše bo pač počakati, ko se zopet dobe kovine, ali pa vsaj ko se ustanovi kaka domača avstrijska tvrdka.

Posojilnice se opozarjajo nato, da so od 1. oktobra zvišani koleki po 1. in 2. lestvici in da se naj pri kolekovanju zadolžnic itd. po tem ravnajo. Razun tega bo treba po cesarski naredbi z dne 28. avgusta 1916 najpozneje dne 1. decembra 1916 plačati vojno doklade k rentnemu davku ki znaša ravno toliko ko plačan rentni davek. Omenjena cesarska naredba vsebuje še razne za zadrage važne uove določbe, zato naj vsak zadrugar prebere in si shrani prihodnje štev. »Narodn. Gospodarja«.

Nesreča na železnici. V četrtek, dne 19. oktobra popoldne med 3. in 4. uro je našel železniški čuvaj Purgaj, ki je nadziral progo med Spielfeldom in Št. Iljem v sredini šentiljskega predora na progi mrtvo truplo nekega vojaka. Manjkal mu je gornji del glave. Došla komisija je dognala, da je ponesrečenec 47letni črnovojnik Simon Zillinger, doma od Sv. Jurija ob Pesnici in da je služil pri 47. pešpolku. Vzrok nesreče ni jasn. Domneva se, da je padel z vlaka in se ubil. Ponesrečenca so zanesli v šentiljsko mrtvašnico.

Nova lekarna na Slov. Štajerskem. Trg Šmarje pri Jelšah dobi novo lekarno. Za lekarno je vložil prošnjo Ivan Pokorny, starajoč v Ptuj.

Slovenska stenografija. Priredil Fr. Novak, c. kr. gimn. profesor. Prvi del. Korespondenčno pismo. Te priznane izborne knjige je izšla sedaj tretja, bistveno neizpremenjena izdaja. Cena nevezani knjigi je 4.20 K, dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. — Ob tej priliki bi izrazili željo, da bi se tudi med slovenskimi učitelji in profesorji našle iniciativne moči, ki bi ustvarile sedaj toliko obiskane, ker potrebne stenografske in knjigovodske tečaje. Knjige so na razpolago, sedaj še je treba tudi podjetnih ljudi.

Gospodarske novice.

Začasno oproščenje živinorejcev od vojaške službe. Na predlog poljedelskega ministrstva je odredilo c. in kr. vojno ministrstvo, dogovorno s c. k. domobranskim ministrstvom: Da se pospešuje živinoreja po zimi, smeta dovoljevati vojaški poveljništvi v Inomostu in Gradcu za svoji okrožji oproščenja vojaške službe v času od 15. oktobra 1916 do dne 15. majnika 1917. 1. Taka oproščenja naj bodo omejena na osolje, ki je neobhodno potrebno za oskrbovanje živine; 2. se smejo odrejati oproščenja le za črnovojne letnikov 1865—1878 in 3. le za one črnovojne, ki ne pripadajo armadi na bojnem polju. Prošnje se naj vlagajo pri okrajnih glavarstvih.

Galica in žveplo za vinogradnike. V soboto 21. t. m. se vrši v deželnem odboru v Gradcu z odbornikom ekselencio grofom Attemsom in dež. odbornikom dr. Verstovšekom posvetovanje glede dobave galice in žvepla za prihodnje leto. Dež. odbornik dr. Verstovšek je opozoril v odborovi seji na veliko škodo, katero je povzročil v vinogradih zlasti oidij in je predlagal, da se skličejo vsaj nekateri deželni strokovnjaki na posvetovanje, kako bi se zamoglo najbolj izdatno uničevati razne škodljivce. Seje se vdeleži razun nekaj strokovnjakov še načelnik »Verbanda« g. Barta. Deželni odbor bode najbrže že prihodnji teden odposlal odposlanstvo na Dunaj k vladi, da skuša doseči galico in žveplo za vinogradnike.

Kako je z oddajo svinj? Vprašajo nas: Ali je treba oddajati svinje? Ali nas more kdo prisiliti, da bi morali svinje oddati? Ali je treba oddati mast? — Odgovor: Na Štajerskem še sedaj ni uradno odredjena oddaja svinj ampak se vrši samo rekviriranje govčje živine in telet. Dosedaj ne more nihče nikogar prisiliti, da bi moral oddati pitane ali plemene svinj vojaškim ali kakim drugim nakupovalcem. Zaloge masti se sicer popisujejo, a oddati je bo treba pozneje le toliko, kolikor je ima kdo res preveč za lastno uporabo. Tudi masti ali zaseke ni treba nikomur prej oddajati, dokler se ne bo oddaja uradno odredila. Mi bomo o tem pravočasno poročali.

Razkosavanje kmetij na Štajerskem. Deželni statistični urad štajerski je objavil te dni sledečo za-

nimivo statistiko o razkosavanju in zmanjševanju kmetijskih posestev na Štajerskem: V desetletni dobi od leta 1904 do 1913 je bilo na Štajerskem prodanih na nekmetijske osebe zavsem 3252 kmetij, kojih površina znaša 55.103 ha. Od teh pride 957 kmetij na Slovenski Štajer v izmeri 11.832 ha. Pripomni se, da so ta kmetijska zemljišča pokupili večinoma grajski in bogataši, ki so napravili iz kmetijskih posestev obširna lovejšča, kjer se goji divjačina večinoma v kvar kmetiskemu prebivalstvu. Skrajno potrebno je torej že bilo, da je vlada vsaj sedaj, dokler traja vojna, z naredbo omejila razkosavanje, oziroma zlaganje, kmetijskih posestev v lovske namene.

Predavanja o reji perutnine. Ravnateljstvo deželne vinarske in sadjarske šole v Mariboru nanašanja, da se bo dne 28. oktobra v Mariboru v Gambrinovi dverani od 8.—4. ure vršilo poučno predavanje o reji perutnine. Ker bo predavanje samo v nemškem jeziku, pozivamo ravnateljstvo omenjenega zavoda, naj v prihodnje poskrbi za slovensko predavanje, da bo tako tudi Slovencem in Slovenkam vstop omogočen.

Razne novice.

100.000 K globe radi draženja. Pred kazenskim sodiščem v Olomucu sta se te dni zagovarjala židovska tovarnarja Heller in Husserl zaradi draženja, ker sta za neprimerno visoko ceno prodajala volnene izdelke in pri tem napravila 3.000.000 kron čistega dobička. Obsojena sta bila vsak na denarno globo 100.000 K, katere svote bosta pa gotovo prav lahko plačala.

Pri generalizmu Joffreju. Odlični ruski častnikar Nemirovič-Dančenko, čigar posebnost so vojna poročila, je priobčil sedaj izvestje o dnevu, ki ga je preživel pri francoskem generalizmu Joffreju. Komaj se zdaj, vstane Joffre in gre v pisarno, kjer ga že čakajo njegovi glavni sodelavci. V tej sobi ni ne črnila in ne telefona. Kar mora spisati, to spiše z velikim svinčnikom, telefonirati pa sploh ne mara. Nego hoče z generali vse ustno opraviti. Ob 7. uri zjutraj pride general Castelnau in poroča o vseh važnih dogodkih minole noči. Joffre si da potem poročati o vseh diplomatičnih vesteh in določi na to, na podlagi vojaških in diplomatičnih vesteh, kaj storiti. Vsak dan ob 10. uri dopoldne se pelje general Joffre s svojimi spremljevalci v treh avtomobilih na črto, namreč tja, kjer je bilo zaukazano bojevanje. In tekom 24 mesecev vojne je baje Joffre prevozil v avtomobilu nad 150.000 km. Tudi v avtomobilu nadaljuje svoje delo. Na najvažnejših točkah gre Joffre vselej v prve črte in izprašuje vojake za njih želje in tudi za njih mnenje o bojevanju. Vsako novo iznajdbo, ki jo ponudijo armadi, preišče sam. Redno sprejema Joffre tudi zastopnike zavezniških armad. Joffre ne puši in pije skrajno malo. Neuradno ne govori nikdar o vojni, za razvedrilo pa čita najraje šaljive liste in se zna prav prigriscati, zlasti če mu pride v roke dobra šaljiva slika. — Generalizmus Joffre vsako jutro prebere kratek odstavek svetega pisma.

Smrt 117letnega moža. V mestu Vlodavak na Rusko Poljskem je te dni umrl 117letni starček Anton Dilevski. Starček se je še prav živo spominjal pohoda Napoleonovih čet pred 100 leti skozi Rusko Poljsko proti Moskvi ter je prav rad pripovedoval svoje doživljanje izza onih let.

Dopisi.

Maribor. Včeraj, v četrtek, dne 19. oktobra, so iz zvonika bazilike Matere Milosti vrgli razbite dele velikega zvona.

Maribor. Dne 14. oktobra se je na rotovžu vršilo posvetovanje mariborskega obč. sveta in zastopnikov nekaterih okoljskih občin. Udeležencem se je naznanilo, da se je sklenilo z elektrarno v Fali pogodba, po kateri dobi Maribor in okolica že v poletju 1917 električno luč.

St. Ilj v Slov. gor. Posestnik in gostilničar g. Martin Muršec v Cirknici je bil radi zaslug za avstrijski Rdeč križ odlikovan z bronasto častno kolajno.

St. Ilj v Slov. gor. Dne 15. oktobra so v tovarniškem vodotoku v Čeršaku ob Muri našli mrtvo in popolnoma nago truplo nepoznanega možkega. Domneva se, da je vtopljenec ruski vojni vjetnik. Pokopali so ga na pokopališču v St. Ilju.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 29. t. m. na bolfensko nedeljo, se bo tukaj posvetila in blagoslovila spominska kapela v spomin padlih vojakov andraževske župnije, katero je dala postaviti s pomočjo raznih dobrotnikov vdova Pravdič-Antonekova. Kapela bo posvečena v čast presv. Sreca Jez.

Kapela pri Radgoni. Blaga umrla gospa Marija Kreft, soproga velespoštovanega gospoda krajnega šolskega ogleda Alojzija Krefta v Očeslavcih, se je v zadnji volji tudi spomnila ubogih šolarjev pri Kapeli in odredila, da se ima v ta namen odkazati 100 K. Pokojnica pa naj vživa pred tronom Najvišjega zasluženost plačilo za dobrote ki jih je,

velikokrat izkazala šolski mladini! Sprejemši ta velikodušni dar, izrekata podpisana velespoštovanemu gospodu Kreftu v imenu šole in mladine najtoplejšo zahvalo z zagotovilo, da nam bo rajna ostala v neizbrisnem spominu! Jakob Zemljč, predsednik kr. š. sveta. Quirin Perut, nadučitelj.

Sv. Florijan ob Boču. Dne 13. oktobra zvečer je požar upepelil Janezu Perkavc v Strmcu blizu ptujske ceste naprej hlev in potem še hišo. Ne vemo, kdo je zažgal.

Sv. Ema. Dne 8. oktobra se je priredila slavnost v proslavo godu Njega Veličanstva s tombolo in licitacijo v prid Rdecemu križu za uboge ranjene vojake. Slavnost se je vršila pri Kmetijskem društvu v gostilni g. Anice Čakš, ob obilni udeležbi gostov iz drugih krajev. Čisti dobiček je znašal 24 K 40 v, neimenovan darovalec je daroval posebej še 20 K. Znesek se je poslal Rdecemu križu na Dunaj. Bog nam pa ohrani ljubljene vladarja Franca Jožefa I. in milo nam Avstrijo!

Store pri Celju. Dne 15. oktobra je umrl v 61. letu svoje starosti knjigovodja tukajšnje livarne, g. Franc Haniš.

Celje. Predstojnik tukajšnjega poštnega urada, poštni nadupravitelj Ivan Kranjc, je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne.

Celje. Mestni magistrat razglašja, da bo dobivalo od dne 22. oktobra nadalje revnejše mestno prebivalstvo v mesnici Skoberneta goveje meso po nižji ceni in sicer 1 kg po 4 K. Tozadevne nakaznice bo izdajal mestni magistrat ob petkih in ob sobotah.

Hrastnik. Tesar Matija Pevšar je pred dnevi popravil peč tukajšnje kemične tovarne. Pri delu se mu je spodrsnilo in padel je v 5 m globoko jamo. Vsled padca se je na glavi tako močno poškodoval, da je kmalu na to umrl.

Rajhenburg. Po dolgi in mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti, je dne 4. oktobra umrla v najlepših letih svoje mladosti Antonija Šusterič. Pogreb se je vršil v petek, dne 6. oktobra. Na zadnji poti jo je spremljala cela dekliška Marijina družba. N. p. v m.!

Zadnja poročila došla v petek dne 20. oktobra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 19. oktobra.

Uradno se razglašja:

Rumunsko bojišče.

Boji na Sedmograškem, v vzhodni in v južni Galiciji se nadaljujejo.

Rusko bojišče.

Južno od Zborovega uspešna podvzeta naših straž. Pri armadi generalnega polkovnika pl. Terstyansky so bili sunki oddelkov ruskih gard odbiti ter smo ob gornjem toku reke Stohod zasedli nekaj sovražnih jarkov.

Italijansko bojišče.

Boji na ozemlju Pasubio so se s pomnoženostjo srditostjo ponovili. Brigada Liguria, ojačena z alpinci, je napadla naše postojanke severno od gorskega vrha. Na nekaterih mestih se je sovražniku posrečilo vdreti v naše najsprejnejše črte. Hrabra tirolska cesarska lovska polka št. 1 in 3 sta pa zopet zavzela nazaj vse postojanke, sta vjela 1 bataljonskega poveljnika, 10 drugih častnikov, 153 mož, ter vplenila 2 strojni puški. Močne sovražne oddelke, ki so se zbirali pred grebenom Roite, je pa naš artilerijski ogenj zavrnil. Na ostali fronti mestoma topovski boji.

Naši zrakoplovci so metali bombe na Kostanievico in Solkan.

Balkansko bojišče.

V Albaniji nič pomembnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 19. oktobra.

Francosko bojišče.

Severno od reke Somme je bil včeraj zopet dan uspešnih in zelo velikih bojev!

V težki borbi je bil nov angleški poskus, pre-

dreti našo črto med krajema Le Sars in Morval izjalovljen. Angleški napadi, ki so se vršili na tem prostoru od jutranjega svita do opoldne na naše postojanke, katere smo žilavo branili, držali v boji z bližine, ali pa s protisunkom zopet zavzeli, so bili deloma že vsled našega močnega, dobro namerjenega artilerijskega ognja odbiti.

Nepomembna pridobitev ozemlja Angležev severno od krajev Eaucourt l'Abbaye in Guendecourt, Francozov v Sailly in na južnem bregu reke Somme med krajema Biaches in La Maissonette pri nekem večernem napadu ne izjednači težkih in krvavih sovražnih izgub.

Rusko bojišče.

Severno od Sinjavke smo zavzeli sovražne jarke na zahodnem bregu reke Stohod, pri Buhnovem pa odbili napade ruskih gard, pri čemur je imel sovražnik težke izgube.

Sedmograško bojišče.

V prelazih čez rumunsko mejo so v teku uspešni boji.

Balkansko bojišče.

Nobene spremembe.

Macedonsko bojišče.

Ob reki Črni so se razvili novi boji.

Laški letalci nad Istro.

Agenzia Stefani poroča, da so dne 16. t. m. laški in francoski letalci bombardirali naše ladje, stoječe pri Rovinju in Punta el Salvore.

Naši poročajo, da so se res prikazali sovražni letalci nad Rovinjem, Salvorom in Piranom, a so jih naši letalci pregnali. Le v Piranu so na privatnih poslopih povzročili neznatno škodo.

Če je res . . .

„Giornale d'Italia“ poroča, da so v Italiji dogradili nove vojne ladje, ki vozijo s hitrostjo brzovlakov. Kurijo se z nafto potom umetnega sistema cilindrov in prašnikov, vsled česar se doseže tempo 1500 do 1800 stopinj.

P-čoln potopil 5 sovražnih ladij.

V sredozemskem morju so naši P-čolni od dne 4. do dne 16. oktobra potopili pet velikih sovražnih ladij, ki so vozile vojno gradivo v Solun.

Burian v nemškem glavnem stanu.

Naš zunanji minister baron Burian se je mudil dne 18. oktobra cel dan v nemškem glavnem stanu, kjer se je sestal z kancelarjem Bethmann-Hollwegom.

General Berthelot na sedmograški fronti.

Francoski general Berthelot se je dne 18. oktobra po obisku kralja Ferdinanda podal na sedmograško bojišče.

Naročevanje samo pondeljke „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdej, lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravištvo Pondeljke „Straže“ v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je **nov** ali **star** naročnik, da ne bo pomot. Sama Pondeljka „Straža“ stane za celo leto **K 3.20**; za pol leta **K 1.60**; za četrt leta **90 vin**.

Ranjeni, padli in ujeti.

Razni:

Padlo moštvo:

Smogavec Jernej, pešec, Slov. Bistrica, domobranski pešpolk št. 37;
Stehl Jožef, pešec, Solčava;
Tratnik Mihael, pešec, Slovenjgradec;
Volarič Janez, pešec;
Zimmermann Franc, ulanec, ptujska okolica;
Zlatar Martin, pešec, Vižinga;
Čep Matija, Maribor;
Gangl Ernest, pešec;
Hernach Franc, pešec;
Paulič Janez, pešec;
Semenič Franc, pešec, Ljutomer;
Tenj Jožef, Lajtersberg, Maribor.

Domobranski pešpolk št. 26.

Ujeti častniki:

Čuk Henrik, praporščak, Maribor (Kazalinsk, Rusija);
Kolarič Franc, kadet, Ptuj (Kazalinsk, Rus.);

Pavlik Frano, poročnik (Soligalič, Kastruma, Rusija);

Sturm Peter, kadet (Čistopol, Rusija).

Ujeto moštvo:

Ogorevc Janez, Pišce (Kvalinsk, Rusija); Omerzu Mihael, Brežice (evak. boln. štev. 28, Vladimir, Rusija);

Pavlovič Mihael, ptujska okolica (Jenotajevsk, Astrahan, Rusija); Paurič Jožef (Rusija); Pečovnik Jožef, Konjice (Poselok, Rusija); Petersinec R., okolica Maribor (Sarapul, Vjatka, Rusija); Pinter Janez, desetnik, Brežice (Rusija); Pirjavec Jožef (Rusija); Pisaneč Matija, Ptuj (Kvalinsk, Rusija); Pisatek Franc, Konjice (Kvalinsk, Rusija); Planko J., Slivnica (Orenburg, Rusija); Plevnik Janez, Brežice (Kvalinsk, Rusija); Pliberšek Karol, Maribor (Penza, Rusija); Ploder Franc (Rusija); Podgoršek Janez, Sv. Jurij, Celje (Kara-Kalla, Rusija); Pogorevc Adolf, mariborska okolica (Skobelev, Rusija); Polanec Janez (Rusija); Pospah Mihael, Griže, Celje, (Skobelev, Rusija); Požar Franc, Kapele, Brežice, (Kvalinsk, Rusija); Prelogar Anton, Konjice (Kvalinsk, Rusija); Preken Janez, Brežice (Spaskoje, Rusija); Prevolskec Janez, narednik, Donačka gora, (Rusija); Pšeničnik Janez, desetnik, Kapela, Brežice (Omsk, Rusija); Pušnik Vincenc, Sv. Rupert, Celje (Kvalinsk, Rusija);

Rašl Janez, ptujska okolica (Rusija); Reher Rajmund, Ponikva (Saposok, Rusija); Rep Alojzij, ptujska okolica (Obojan, Rusija); Repe Martin (Rusija); Rezar Anton, Celje (evakucijska bolnišnica štev. 13, Moskva, Rusija); Rezek Janez, (Merv, Rusija);

Sagadin Franc, mariborska okolica (ev. boln. štev. 104, Jaroslav, Rusija); Schilli Jožef, Radgona (Rusija); Schmidt Janez (Semipalatinsk, Rusija); Schmidt Dominik, poddesetnik, Brežice (Tatarsk, Rusija); Schmidt Karol (Rusija); Sedminek V., Celje, (Kvalinsk, Rusija); Sedovij Avgušt, Sv. Jurij pri Mariboru (Čita, Rusija); Selišnik Franc, Luče (Kokand, Rusija); Sepec Jožef, Kapele, Brežice (Uzmanje, Samara, Rusija); Silh Avgušt (Rusija); Skoberne Jožef, desetnik, Brežice (Čita, Rusija); Skofic Karol, Radgona (Razdolnoje, Rusija); Skrabl Tom, ptujska okolica (evak. boln. štev. 77, Kursk, Rusija); Skotnik Alojzij, Celje (Rusija); Skokan Matevž, okolica Celje (Ura, Tjube, Rusija); Šmajder Matija, Ptuj (evak. boln. štev. 13, Moskva, Rusija); Sotošek Janez, desetnik, Kozje (Merv, Rusija); Spieler Ožbold (Rusija); Steiner Matevž, Sv. Jurij na Pesnici (Spaskoje, Rusija); Stöckler Anton (Glazov, Rusija); Stolzer Franc, mariborska okolica (Kurgan, Rusija); Strašek Franc II, celjska okolica (evak. boln. štev. 64, Voronež, Rusija); Straus Jožef, titularni narednik, Maribor, Lobnica (Čita, Rusija); Struel Janez, četovodja, ptujska okolica (Rusija); Stuppan Jožef, (Moskva, Rusija); Super Franc, desetnik, Velika Pišica (Razdolnoje, Rusija); Supan Anton (Rusija, Kazalinsk); Senica Franc (ranjen, Ospedale, Militare, Latisana, Italija); Serneč Franc, desetnik, Gornja Bistrica (Rusija); Sever Franc, častn. sluga (Rusija); Sijanec Franc, Sv. Andraž v Slov. gorici (Taškent, Rusija); Simpl Alojzij, poddesetnik, Maribor (Penza, Rusija); Sipek Gašpar, Slatina (Rusija); Skof Jožef, Maribor (Srbija); Skofič Martin, Maribor (Rusija); Skorjanec Franc, ptujska okolica, (Rusija); Skoro Jurij, Sv. Peter, Celje (Pokrovsk, Rusija); Skutnik Alojzij, Konjice (Almasnaja, Rusija); Skvarc Janez, Brežice (Pokrovsk, Rusija); F. Smogavec, Tinje (Rusija); Šoba Franc, stotniški

trobentač, Vrhloga, Maribor (Čistopol, Rusija); Soroko Jakob, Maribor, Jarenina (Almasnaja, Rusija); Sotošek Franc, Brežice (Orel, Rusija); Sovič Fran, poddesetnik, Konjice, Zbelovo (Rusija); Špeglič Karol, Maribor (Rusija); Spindler Franc, poddesetnik, Ljutomer (Nikolajevsk, Rusija); Srnko Konrad, Maribor (Jekaterinov, Rusija); Stajenko, Mihael, Ljutomer (Tjumen, Rusija); Steinecker Franc, Ptuj (Rusija); Stiberc Janez, Ptuj (Volinsk, Vjatka, Rusija); Stiplošek Jožef, Sv. Ema (Rusija); Stor Janez, Sv. Lovrenc, Celje (Moskva); Storman Janez, Sv. Peter v Savinjski dolini (ranjen, Volsk, Saratov, Rusija); Stuhec Alojzij, Ptuj (Kamışin, Rusija); Sumej Fr., desetnik, Sv. Jurij, Celje (Rusija); Sušec Janez, poddesetnik, Radgona (Čardžuj, Rusija); Sušnik F., poddesetnik, Trbovlje (Rusija); Srakar Franc (Rusija); Stante Mihael, celjska okolica (evak. boln. št. 63, Voronež, Rusija); Starčič Janez (Sarapul, Rusija); Staroverski Alojzij, Majšperg (Rusija); Stiplovšek Albert, Ptuj (evak. boln. štev. 14, Moskva, Rusija); Sušec Martin, Ljutomer (Semipalatinsk, Rusija); Svetko Anton, Celje (Orenburg, Rusija); Tentschert Alojzij (Rusija); Težak Filip Jak., Hardek, Ptuj (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Toman L., Slatina okolica (Orenburg, Rusija); Trampuš Franc (evak. boln. štev. 8, Moskva, Rusija); Tümer Fran, Janžev vrh, Maribor (evak. boln. štev. 17, Moskva, Rusija);

KNJIZEVNE NOVOSTI.

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je ravno izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo skoraj 2 meseca močno popraša. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalih padlih in pogrešanih vojakov. e) Preskopa invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za moštvo. Povsod se je oziralo na najnovejša odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremljevalec in molitvenik“, ki obsega krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove pošne določbe. Za razne zapise je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštnino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Bogomila, molitvenik za dekleta. To knjigo si je naročilo silno veliko deklet. A žal že več tednov Tiskarna sv. Cirila v Mariboru nima nobenega izvoda več, ker knjigovoznicam manjka materiala in delavcev. Zato naj naročniki blagovolijo potrpeti. A kakor hitro knjigo dobimo, jo takoj razpošljemo. Tudi cene knjigi so se zvišale za 66% in bodo gotovo še rastle; zato stalnih cen niti določiti ne moremo, dokler knjig ne dobimo.

Molitveniki se podražijo. Kartoni, platno in druge surovine, katere rabijo knjigovezi, kakor tudi papir itd. je poskočilo v cenah za 100% in še več. Radi tega je Tiskarna sv. Cirila v Mariboru prisiljena, zvišati vsem molitvenikom, ki so izšli v njeni zalogi, cene za okroglo 40%, dokler trajajo te izredne razmere. Dolgo smo čakali, da draginja poneha, in smo v lastno škodo vzdrževali pri molitvenikih stare cene, kar pa nam je zanaprej popolnoma ne-

mogoče. Obenem pripomnimo, da nekaterih lepših vezav, posebno vatiranih, sploh ni več dobiti.

Najprimernejša knjiga za vojake. Z dovoljenjem preč. kn.-šk. lavantinskega ordinariata so izšli: „Nedeljski evangeliji s kratko naobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom.“ Knjiga vsebuje evangelije vseh nedelj in praznikov cerkvenega leta, povrh pa še kratko razlago in naobračbo za vojaške razmere. Vojak, ki se ne more udeleževati redne službe božje, naj seže z veseljem po tej knjižici, ki mu bo milo nadomestilo za nedeljsko prerčenje v domači in blago hladilo za upa, poguma in tolažbe potrebno dušo. Knjiga obsega v mali žepni obliki 93 strani in stane 25 vin. Vojaki jo dobijo, če to želijo, tudi zastoni. Naslov za naročila je: Knezoškofijska pisarna v Mariboru. — Ravnotam se dobi tudi knjiga v nemškem jeziku iste vsebine, katero je spisal profesor dr. Slavič. Komad stane 30 vin. Tudi nemško knjigo dobijo vojaki zastoni.

P. n. župnijskim, šolskim, občinskim, posojilniškim itd. uradom naznanja tem potom Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, da je primorana od zdaj zanaprej vsem tiskovinam zvišati cene za 50%, ker se je že samo papir podražil za 125%. Kakor hitro se razmere spremenijo, bo seveda zopet odpadla ta draginska doklada.

Iščem sorodnike,

ker mi je padel moj edini sin in otrok Alojzij, sem sedaj sam in želim sprejeti za svojega katerega mojega sorodnika, ki bi tudi po moji smrti bil moj in moje žene dedič.

Simon Doško,

kmet Kamnica pri Mariboru.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Maribor, 19. oktobra 1916.

Sprejme se takoj učenec pri g. Duhek medicinar, Maribor. 642

Pristno laneno olje in firnež iz lanenega olja kupuje od 1 kg naprej vsako množino za ceno 8 K 1 kg. H. Billerbeck, Maribor, Gosposka ul. 19. 635

Hlapca, 16—17letnega za postrežbo 4 glav goveje živine išče vinarška šola v Burgwaldu pri Mariboru. Mesetna plača 20 K. 678

Deklica, šole prosta, od poštenih staršev, se vzame k enemu otroku. Več se izve pri gospej Krošl, v Koroški ulici št. 31. Maribor, vrata 5. 528

Učenec

Močnega učenca sprejme mizarški mojster v Kaiserjevi ulici št. 18. Maribor.

Gospodična večja slov., hrvaškega in nemškega jezika, izprašana učiteljica za meštanske šole, večja trgovske korespondencije in knjižništva, išče primerne službe. Dopisi A. P. Lenangasse 20, Maribor. 505

Kuharica, vajena vsacega dela, ki je že 10 let služila v župnišču, išče zopet službe v kakšnem župnišču. Naslov: Alojzija Weinhardt, Dobrna pri Celju.

Kupujem

kože ovc, koz, rumen čebelnj vosek, suhe gobe in svinjske kože po najvišjih cenah T. Braun, Maribor, Koroška cesta 13. 668

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezninega po zdravitvi.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni afoci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.-

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzjavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor:

časne knjige, brošure, stenske in druge koledarje. Za vč. župnijske urade spovedne in misijske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta štev. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinje, skapulirji. — Štambilje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek,
kumno in janež, ter sploh vse deželne
pridelke

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih
vreč in sodov.

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina specerijskega, kolonijal-
nega blaga barv in zaloga mine-
ralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta šte. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen,
kumno, janež, pristno strd in vosek.

Preselitev.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem
preselil svoj fotografski zavod iz hiše št. 15 Trža-
ška cesta Maribor v lastno hišo šte. 28, Tržaška
cesta nasproti deželni bolnišnici. Se priporočam za
obilen obisk.

614

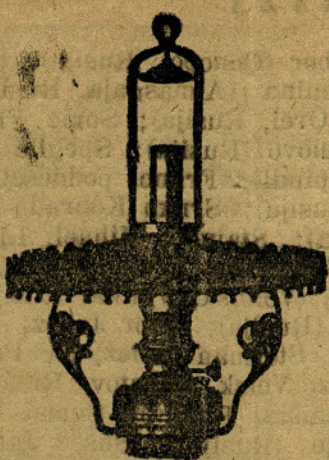
Adolf Škušek, fotograf.

OBCINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v
Mariboru zopet na razpolago **Prošnje** in
Potrdila za klanje telet in mlade živine.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne
predmete, osobito vojne spomine.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!

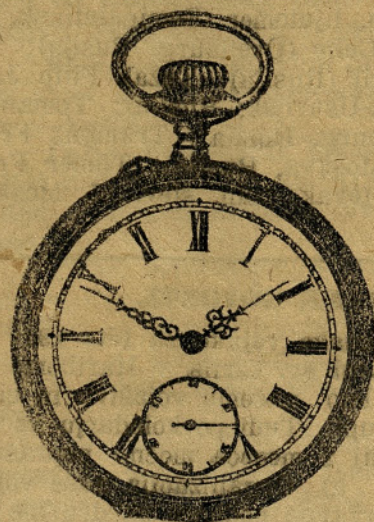
Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in per-
ceianaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za
obdobje. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 4 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova,
zbojčana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Altarno sliko ali eno cerkev brezplačno

(le za povrnitev režijskih stroškov) poslika
umetnik in propagator cerkvene umetnosti. Po-
drobna pojasnila daje uredništvo »Revue pro umeni
crkveni« Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Kdor hoče jabolka

dobro prodati, vpraša naj pri Jos. Šerc Maribor,
Tegetthoffstrasse, trgovina s specerijo in deželnimi
pridelki.

641

Gobe. Gobe.

Kupim

vsako množino **lepo posušenih gob** (glo-
banj) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti kravče
ali prave globanje, potem **posušene turke**,
brezovke, žemljariče, jelenovke, bodičarice ali
rumene ježovke, medvedove tace, laške lesičke,
navadne rumene (zlate) lesičke, sivke, pečenice,
golobarke, štorovke i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za
nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na »Eksport
gob« v Konjicah št. 62, Štajersko. — P. S. Pridem
na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in
trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst.

879

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnije v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalu
1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice ne sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti se poštno kladno poličino (9 1/2%) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

1. Januarja in 1. julija vsakega leta. Posojila se dajajo po 5 1/2%, na vknjižno splošno po 5 1/2%, na vknjižno za posredstvo po
5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadatek sprejemajo na ustave vrednostnih papirjev. Posojila se dajajo tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.
Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Uradne ure

se vsako, redno in dodatno od 9. do 12. ure dopoldne in od 1. do 5. ure popoldne.

Pojasnila se dajajo

in prošnje sprejemajo vsak delovnik od 9. do 12. ure dopoldne in od 1. do 5. ure popoldne.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel 'pri belem volu') v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.